Industria anonimelor

Ministerul de interne nu dă cu nici-un chip curs denunţurilor nesemnate

Ministerul afacerilor interne comunică următoarele:

Pentru a 3-a şi cea din urmă oară, ministerul face cunoscut acelora cari se ocupă cu industria anonimelor, că, nu se dă cu nici un chip curs la asemenea denunţuri.

Chiar denunţurile semnate nu sunt luate în seamă, decât dacă în prealabil se constată că, semnatarul este o persoană reală.

Nu se dă curs la nici o cerere netimbrată.

„FIGURI LEGIONARE"

Conferinţa d-lui Alexandru Constant, subsecretar de stat al presei şi propagandei, rostită la radio

D. ministru Alexandru Constant a ţinut Marţi seară la Radio o conferinţă despre: „Figuri legionare":

Eram la Berlin... Trecuse şi ultima oră a anului 1939. Intrasem într'un an nou, 1940. Refugiat în camera mea, tăcută, am prin atunci a însemna, conform unui obiceiu mai vechiu, rânduri pentru anul trecut. Frunzăresc acum peginile acestui jurnal. Şi citesc acolo:

„Aş fi plâns în noaptea asta, în care îngropam un an de sânge, de dureri, de cruzime şi deşperări, în rezervoriul nesfârşit al trecutului. 1939 devine de acum un an al istoriei, noaptea asta pune între el şi viaţă prăpăstii fără punţi. Până în clipa aceea de răscruce a vremii mă simţeam parcă în aceiaş încăpere cu cei dispăruţi şi cu evenimentele petrecute şi nutream subconştient ideia absurdă a refacerii tuturor celor definitiv distruse. Acum nu se mai poate, trebue să treci peste un an ca să le revezi, şi aceasta numai mintal, nu şi afectiv.

Era până în acel moment o comunitate afectivă cu evenimentele şi oamenii, cari şi-au încheiat ciclul vieţii în acest an 1939... Aş fi plâns în noaptea esta refugiat undeva, într'un local mic, modest, liniştit şi tăcut, aş fi plâns ultimele lacrimi pentru ei, pentru viaţa lor încheiată şi poate pentru destinul nostru..."

*

Imi aduc aminte... Spre sfârşitul anului 1933 în cuibul „Axa" format în jurul revistei cu acelaş nume, lucram cu entuziasm un grup, cu Moţa în frunte. Toată viaţa intelectuală, evenimentele politice şi sociale din ţară, erau cu pasiune trecute pe sub obiectivul lucid al revistei. Intr'o seară, Mişu Polihroniade ne spune: Ştiţi, am primit un nou colaborator, Alexandru Cantacuzino. Cu optimismul lui permanent, camaradul Polihroniade, sufletul revistei, adaugă: este o colaborare strasnică. Intr'adevăr, Alecu intra în paginile Axei şi în istoria Legiunii cu un articol îndrăsneţ ca toate acţiunile lui: **„Cum suntem"**. El venia gata formal în Mişcare, întreg, monumental, „om nou", aşa cum îi doria pe toţi. Şi o spunea îndrăsneţ, el noul venit între noi: „Da, camarade, trebue să înveţi să existi!"

Alecu Cantacuzino venia la noi din diplomaţie, din lumea subţire a cancelariilor şi societăţii europene.

Plecarea în Spania l-a transfigurat, ca pe toţi ceilalţi. După aceea Alecu s'a înfundat tot mai adânc în camera lui de meditaţie, lectură şi scris. Devenise proverbial între prieteni: „Cunoeşti ultima noutate? Spunea Mişu. — Alecu a mai scos o carte!"

Avea parcă un presentiment. In tot ceeace făcea, citeai acelaş îndemn dela început: „Da, Camarade, trebuie să înveţi să existi!"

Un factor activ în grupul Axa era Mişu Polihroniade. El reprezenta optimismul realizator, ordeiul facil, inteligenţa clară şi ordonată, cultura prodigioasă. Discuţiile noastre de doctrină îi prilejuia camaradului Polihroniade admirabile discriminaţii, definitive puneri la punct. Pe vremea aceea trăiau Moţa şi Marin, iar Căpitanul — era în str. Aurel Vlaicu — ne vizita adeseori. Din când în când eşăpărea şi fruntea largă, puternic arcuită, a lui Ion Caranica, sau figura modestă cu priviri pălpâitoare a lui Niki Constantinescu.

Problemele de căpătâi ale Legiunii îşi făceau loc în lumea Capitalei: antisemitismul, antidemocratismul, anticomunismul, economia dirijată, orientarea externă, etc.

Moţa, modest, roşind fecioreinic ori de câte ori intervenia în discuţie, Marin, muşcător, cu un rictus permanent de ironie, pe care nu-l părăsea decât în momentele de avânt când vorbea repede, cu capul puţin plecat spre spate: Vasile Christescu, rar, greoi, dar sigur ca un tanc, iar Mişu, cu vocea baritonat timbrată: (era sublinierea frazei grele), se remarca prin ponderaţie şi limpeziciune. Parcă-l aud şi acum: Primo, secundo, terţio... Totul aşezat pe puncte.

Căpitanul l'a remarcat de la început şi i-a utilizat la maximum calităţile. In procese, care au fost cele mai frumoase manifestaţiuni intelectuale şi oratorice legionare, Mişu avea totdeauna **„expunerea faptelor"**.

O tărie lăuntrică de granit avea profesorul Vasile Cristescu, „Profesorul", cum îi spuneam noi. Venit în Mişcare cam în acelaş timp cu toţi membrii cuibului Axa, a fost printre fondatorii acestui grup de gândire şi faptă legionară. O remarcă: aproape toţi membrii cuibului iniţial Axa s'au dovedit şi neîntrecuţi luptători pe teren şi au pierit răpuşi de gloanţe. Ei n'au fost intelectuali de bibliotecă; erau toţi dinamici, credeau în ideile lor până la înfăptuirea pe teren. In ei se întâlnea scânteia gândului cu fapta împlinirii lui.

*

Pe Totu, bădiţa Neculai, îl ştiam din legenda legionară, un haiduc neînfricat şi ghinduşer fără pereche.

Epoca eroică a Legiunii, acea Legiune dela Iaşi, este plină de isprăvile lui de necrezut. Căpitanul avea pentru Totu o slăbiciune de frate mai mare şi înţelegător. Când ne vorbia despre el, o făcea cu un zâmbet cald, o ironie iubitoare... Când Totu vorbia despre Căpitan, cu vocea lui guturală şi repede, i se aburiau regulat ochii.

O figură apropiată de Totu era Bănică Dobre, uriaşul legiunii. Aceiaşi inimă bună, aceiaşi structură umană, acelaş chip halducesc şi un talent de nebănuite posibilităţi.

*

Il ştiem din mişcările studenţeşti pe Traian Cotigă. Auzisem că are un verb într'aripat, că stăpâneşte lumea studenţească. L'am văzut apoi la sediu, apoi a intrat în cercul nostru şi după ce şi-a luat licenţa, în echipa cea mare a avocaţilor legionari. Il vedeam deseori pe la tribunal; începea să lucreze din greu, ca toţi ceilalţi, pentru viaţa zilnică. Nu se lăsa însă cucerit de mecanismul vieţii zilnice. Rămăsese un luptător.

Cotigă a murit cu scrâşnetul luptătorului între dinţi şi cu fulgerul vizionarului în ochi.

*

Pe Tell mi-l recomandase Mişu. „E un băiat minunat, îmi spusese el La procesul Gărzii (în 1934), deşi magistrat, a făcut o depoziţie îndrăzneaţă, fermă". Aşa s'a alăturat Tell Mişcării. A ieşit apoi din magistratură şi a coborât între noi „avocaţii". Deseori am pledat împreună. Era şi el un revoltat, pe care Tribunalul îl înăbuşea. Mi-a mărturisit-o adeseori. Căpitanul l-a remarcat repede pe Alecu Tell din cauza credinţei lui masive în Mişcare. I-a încredinţat curând una dintre organizaţiile cele mai dificile, Romanaţi, unde Tell s'a aşezat la lucru cu tenacitatea unui încăpăţânat. Şi a biruit. Zile întregi nu-l mai zăream prin Tribunal, pe la sediu. „Ce-i cu Tell?" întrebam. „Este plecat în judeţ", era răspunsul.

L'am avut apoi şi în procese. Era violent, la fel ca Puiu Gârcineanu. Aceşti doi cavaleri ai Legiunii nu puteau suferi disciplina barei. Era clocotul revoltei împotriva ilegalităţii şi ipocriziei, care le smulgea accente şi gesturi cutremurătoare. Câte înfrângeri nu a avut Tell din această cauză?

*

Pe inginerul Eugen Ionică îl vedeam mai rar. Se vorbea despre el ca de un legionar serios, care se bucură de încrederea desăvârşită a Căpitanului. Nu odată i-am văzut împreună. Eugen Ionică avea figura şi vocea blândă, convingătoare. Şi Căpitanul îşi apropia elementele prudente. Era apoi un om de serioasă pregătire şi de nebănuite posibilităţi organizatorii. Eugen Ionică a făcut din judeţul Teleorman un model de organizaţie legionară. Acolo acest om bun reuşise să se facă iubit de toţi, ţărani şi orăşeni cum rareori mi s'a întâmplat să văd.

Era de o adâncă şi nezdruncinată credinţă legionară. Jurământul depus de ţara întreagă cu ocazia înmormântării lui Moţa-Marin, era făcut de Eugen Ionică. In drum spre Nordul întunecat al Bucovinei, Căpitanul ne-a propus celor din compartiment să scriem, fără a semna, câte un jurământ. Le-a citit apoi pe toate şi a rămas la următorul:

1) **Să trăim în sărăcie, ucigând în noi poftele de îmbogăţire materială.**

2) **Să trăim o viaţă aspră şi severă cu alungarea luxului şi îmbuibării.**

3) **Să înlăturăm orice încercare a exploatării omului de către om.**

4) **Să jertfim permanent pentru ţară.**

5) **Să apărăm mişcarea legionară cu toată puterea noastră, împotriva a tot ce ar putea s'o ducă pe căi de compromisuri sau compromitere; sau împotriva a tot ce ar putea să-i scadă măcar înalta linie morală".**

Era jurământul lui Eugen Ionică... Testamentul lui.

*

O figură mare, plină de mister a fost Ion Belgea. Era filozoful, gânditorul sever, rectiliniu, isvorul de multe ori al gândirii legionare. Nu rareori îl auziam pe Mişu Polihroniade: Să vedem ce spune şi Belgea. Iar Belgea spunea modest, limpede, definitiv. Era dintre primii în Mişcare. Un apropiat de mare încredere al Căpitanului. Nimeni n'ar fi crezut, văzându-l, aşezat funcţionar la Academia Română, că avea în faţă una dintre forţele Legiunii.

*

Figuri mai tinere în Mişcare au fost Viotor Puiu Gârcineanu, Iordache Nicoară, Valeriu Cârdu, Gh. Furdui,

*

In aceste cuvinte de evocare am lăsat intenţionat de o parte pe Moţa şi Marin apoi pe Banea şi ing. Clime şi pe Căpitanul.

De ei nu poţi vorbi oricând şi oriunde.

Imi revine totuşi în gând o scenă: Eram la Sediu în Gutenberg; trăiam încă toţi sub copleşitoarea lovitură a morţii lui Moţa şi Marin. Căpitanul tinuse mult ca eroii noştri să fie aduşi în ţară şi înmormântaţi în pământul strămoşesc.

„Eu, spune într'un timp Căpitanul, privind departe peste noi, eu nu m'aş simţi bine înmormântat în cosciug sau piatră. Aş vrea să fiu pus direct în pământ, să simt palpitaţia lui caldă, aşa cum cred că este ea pe **Rarău**". A tăcut apoi brusc, şi-a făcut de lucru la biurou.

Căpitanul a iubit nespus de mult pământul ţării noastre. Prima publicaţie a Legiunii s'a numit „Pământul Strămoşesc", iar un cântec vechiu de al Legiunii vorbeşte de pământul nostru ca de o fiinţă chinuită: Pământul ţării noastre geme...

Iubea pământul şi nu s'a îndepărtat o clipă dela el. To' cei cari l-am apropiat pe Căpitan aveam senzaţia că vorbeşte prin el **Pământul** însuşi al ţării. Era o prelungire în el a glasurilor adânci, de noi neauzite, ale pământului. Acest pământ care nu l-a putut înălţul cald, în respiraţia lui îndurerată, acest pământ care nu păstrează întreg pe cel mai apropiat fiu al lui, pe Căpitanul.

*

Când mă gândesc că între el şi noi s'a aşezat de acum un an!... Că se vor mai aseza atâtia alţii!...

Aici, în ţară legionară, înţeleg însă ceva mai mult decât la Berlin: destinul lor nu s'a încheiat! Deaceea ei încep să trăiască mai viu, mai prezent în noi şi în neamul întreg. Şi vor trăi cât timp acest neam va exista.

LUPTE INVERŞUNATE
PE TEATRUL DE OPERAŢIUNI DIN GRECIA

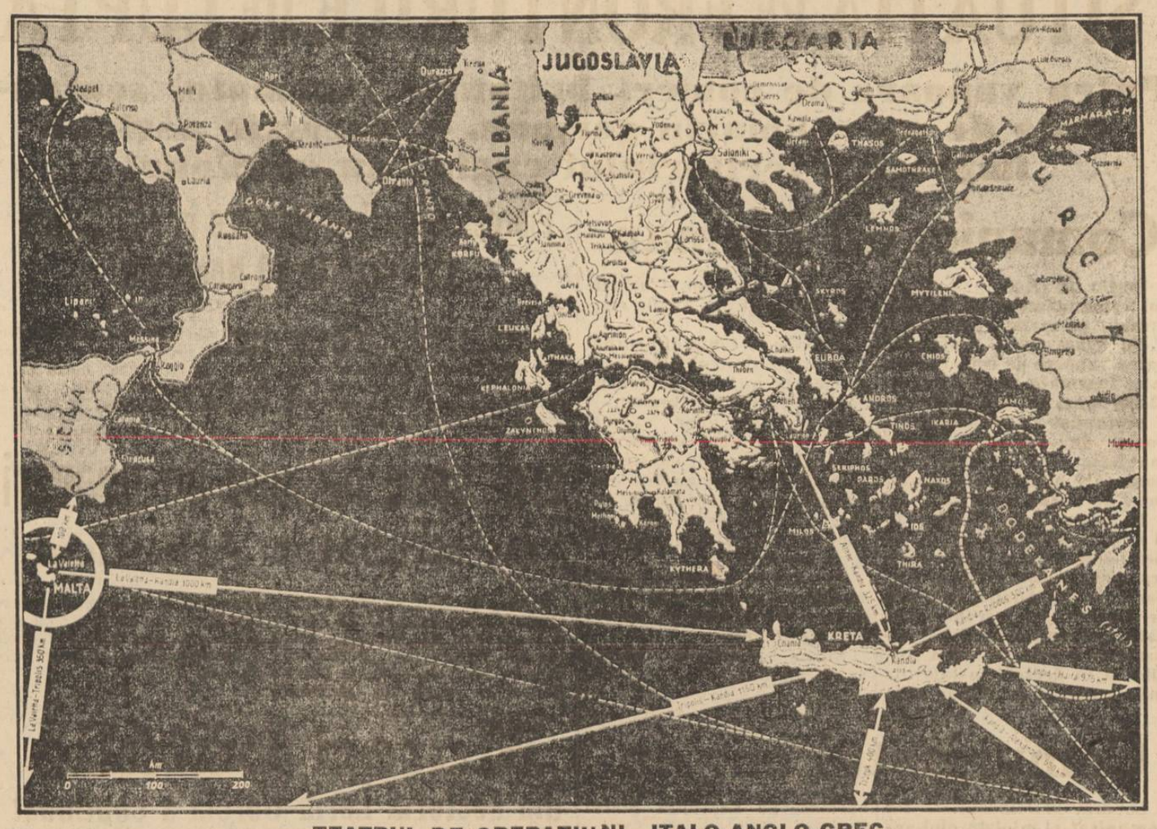

TEATRUL DE OPERAŢIUNI ITALO-ANGLO-GREC
(Grecia şi insulele din mările Egee, Ionică şi Mediterană)

In ultimele zile — Luni şi Marţi — s'au angajat lupte crâncene, atât în sectorul Epirului de nord, cât şi în regiunea muntoasă dela est de Corita. Numeroase atacuri şi contra-atacuri s'au dat de către trupele italiene şi greceşti, — cele din urmă beneficiind de poziţiile lor puternic întărite din regiunile muntoase ale Pindului, ca şi de baza din insula Corfu.

După comunicatul cartierului general italian, pe frontul Epirului, luptele înverşunate din cursul zilei de Marţi, n'au deplasat liniile respective de cât în zona Ezeki, — unde trupele greceşti au ocupat localitatea cu acelaş nume.

Comunicatul comandamentului elen din ziua precedentă a anunţat ocuparea de către trupele greceşti a unor înălţimi de mare valoare militară şi luarea de prizonieri şi material de război. Se menţionează însă reacţiunea viguroasă a trupelor italiene din acest sector şi în deosebi, a aviaţiei, care a bombardat mai multe localităţi din interiorul ţării şi trupele aflate în zonele lor de concentrare. Aşa cum se desfăşoară luptele pe acest sector de operaţiuni, reese că armata grecească exploatează bine terenul, rezistă pe liniile întărite şi este până acum în măsură să aplice metodele combinate ale ofensivei—defensive.

In sectorul Istmului Presba situaţia pare a fi neschimbată.

Pe teritoriul albanez continuă concentrările de trupe italiene, iar în regiunea Epirului de sud şi în câmpia Salonicului, concentrarea diviziilor greceşti, este aproape terminată.

O încercare de debarcare a unor forte greceşti şi probabil engleze, cu ajutorul forţelor navale, în insula Gaidar din archipelagul Dodecanez, — stăpânit de italieni, — n'a izbutit din cauza reacţiunii imediate a forţelor terestre, maritime şi aeriene italiene. Interesante sunt declaraţiile ce le-a făcut d. Mussolini cu privire la războiul italo-grec.

După Ducele Italiei războiul angajat nu va avea caracterul unui război-fulger din cauza particularităţilor ce le prezintă teatrul de operaţiuni: munţii aspri ai Epirului şi văile lor mocirloase nu se potrivesc pentru un război-fulger.

In ce priveşte rezultatul războiului Ducele a declarat, că oricare ar fi durata lui — „două luni, sau 12 luni" — şi oricât de însemnat ar fi ajutorul Marei Britanii, Italia dispune de oameni şi de mijloace suficiente, ca să zdrobească rezistenţa Greciei.

Importante sporiri de salarii
meseriaşilor, lucrătorilor şi agenţilor c.f.r.

D. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român şi preşedintele consiliului de miniştri, urmărind deaproape organizarea administraţiilor publice, munca prestată de slujbaşii statului şi nevoile lor, a dat un decret-lege care a apărut azi în „Monitorul Oficial" şi prin care aduce o serie de importante îmbunătăţiri materiale personalului C. F. R.

Deşi situaţia actuală a administraţiei C. F. R. este destul de grea în urma cedării teritoriilor, care a condus fireste la reducerea în mare măsură a veniturilor şi a pagubelor cauzate de recentul cutremur de pământ, totuşi s'a acordat un spor de 720 milioane lei anual căilor ferate române, care va permite schimbarea sistemului actual de salarizare al personalului C. F. R., în special acelora din categoriile inferioare.

Din cauza situaţiei economice actuale micii funcţionari, meseriaşii şi lucrătorii regiei autonome C. F. R. cu câştigurile pe care le au, circa 45 lei pe zi pentru un lucrător şi circa 66 lei pentru un agent, nu mai puteau asigura existenţa lor şi a familiilor lor.

Pentru a remedia în parte aceasta, prin noul decret lege se îndreaptă simţitor situaţia, astfel că cel mai mic venit lunar brut al unui lucrător va fi de 2850 lei plus o îndemnizaţie de chirie de 216 lei şi un ajutor de familie de 300 de fiecare copil.

Astfel toţi lucrătorii, care până în prezent erau plătiţi cu un salar de bază de 7, 7.50 şi 8 lei pe oră vor fi plătiţi, în viitor, cu 9 lei pe oră, făcându-se în acest scop o încadrare în raport cu noile salarii fixate.

Meseriaşilor şi lucrătorilor C. F. R., care prin natura lucrului ce-l execută nu puteau fi plătiţi în acord şi aveau pe lângă salariul de bază o compensaţie de acord de 15 şi 30 la sută din salar, după cum lucrau în regimul de 240 ore sau 192 ore lunar, li s'a mărit această compensaţie de acord la 30 respectiv 50 la sută, plata în compensaţie desfiinţându-se şi înlocuindu-se cu plata unei remuneraţii globale pe oră, care include sporul acordat.

Acelaş regim se va aplica lucrătorilor şi meseriaşilor, care nu lucrează în acord şi care n'au primit până în prezent, compensaţia de acord.

O salarizare identică s'a acordat şi meseriaşilor şi lucrătorilor temporari care lucrează în acord.

De asemenea s'a acordat funcţionarilor şi agenţilor cu un salariu până la 5.900 lei brutto din categoriile XIV, XIII, XII şi XI din tabela A a legii pentru statutul personalului C. F. R. un spor lunar fix, începând cu 800 lei lunar pentru acei din categoria XIV clasa 11-a.

Intregului personal dela tabela A i s'a acordat chiria integrală de 10, 12 şi 15 la sută din salariul brut, după starea civilă, conform prevederilor art. 23 din statutul C. F. R.

Pentru a veni în ajutorul funcţionarilor, agenţilor, meseriaşilor şi lucrătorilor care au copii, prin noul decret lege se mai acordă un ajutor fix lunar de 300 lei pentru fiecare copil minor şi necăsătorit.

Spre a nu se diminua sporurile acordate, s'a prevăzut de asemenea să se asigure meseriaşilor şi lucrătorilor să poată presta o muncă în medie 192 ore pe lună precum şi ca sporurile acordate să nu fie supuse reducerii după categoria de localitate.

Pentru a ilustra cifric aceste însemnate îmbunătăţiri materiale, aduse prin acest decret-lege, dăm mai jos câteva exemple asupra noulor salarii în raport cu acele plătite până în prezent:

1. Un lucrător, plătit în prezent cu 7 lei pe oră lucrând în Bucureşti 192 ore lunar, fără compensaţie de acord căsătorit şi având 2 copii şi care primeşte în prezent un salariu brutto lunar de 1710 lei, va primi în viitor 2915 lei, iar altul în aceiaşi situaţie, care lucrează 240 ore lunar şi are salariul brut de 2070 lei lunar, va primi în viitor 3131 lei.

2. Un agent, acar, din categoria XIV clasa 11 care avea salariul brutto de 2500 lei în Bucureşti, căsătorit şi având 2 copii, va primi în viitor un salariu brutto de 4275 lei.

Decretul lege mai prevede de asemenea îmbunătăţirea regimului de pensiune al personalului participant la Casa de pensiuni C. F. R., fixând un termen de 30 zile pentru modificarea regulamenttului actual, aşezându-se calculul pensiei în viitor pe principiul echitabil al unei legături strânse între pensie şi salariul din ultimii trei ani de serviciu, ca şi la personalul Casei generale de pensiuni.

Odată cu aplicarea acestor îmbunătăţiri, se majorează şi plafonul de acord de 90 la sută la meseriaşii şi lucrătorii dela imprimeria C. F. R. şi se acordă frânarilor şi manevranţilor temporari o primă de 50 la sută din cuantumul primei celor definitivi ,precum se face şi o îmbunătăţire în ceeace priveşte angajarea unei anumite categorii de lucrători temporari, cărora li s'a mărit salariul de angajare pe zi.

Dispoziţiunile acestui decret-lege se aplică începând cu plata salariilor pentru munca prestată în luna Noembrie 1940.

Alte amănunte
asupra pustiirilor cutremurului la Huşi

In cimitir s'au spart cavourile, lăsând să se vadă osemintele

Huşi, 18 Noembr.

Opera de nimicire a cutremurului de deunăzi nu s'a mărginit numai în interiorul oraşului, ci s'a întins mai departe ,până în cimitir.

Aproape toate monumentele funerare, cum sunt acelea ale familiilor Brighiu, Şt. Gheorghiu - Parpale, Popov, Teleman, Berea, Popescu, Bosie, etc., au fost doborîte şi risipite peste cavouri, rămânând în picioare numai socurile.

La mormântul lui Şt. Gheorghiu-Parpale, monumentul a spart cavoul, lăsând să se vadă osemintele, iar la familia Teleman cele două coloane de marmoră neagră, căzând în părţi opuse, au răsturnat şi busturile maiorului şi generalului Teleman.

*

In corespondenţa precedentă am omis să menţionăm printre clădirile grev încercate de cutremur, capela catolică din str. Melchisedec, unde s'a prăbuşit o porţiune mare de tavan, orfelinatul catolic, situat alături de capelă, care prezintă crăpături atât de numeroase şi pronunţate, încât a trebuit să se înceapă dărămarea lui până la parter.

*

După cum am arătat, foarte multe clădiri şubrezite de cutremur au trebuit să fie evacuate, cum este restaurantul „Negrea" şi alte prăvălii şi locuinţe particulare.

Din această cauză, în tot cursul săptămânii trecute, s'au văzut mereu trecând în sus şi în jos pe străzi, care şi camioane cu bagaje, dând impresia că ne găsim în preajma zilei de Sf. Gheorghe sau Sf. Dumitru.

Biserica episcopală devenind improprie pentru oficierea serviciilor religioase, aceste slujbe se fac acum la Sf. Voevozi, care a devenit în mod provizor catedrală.

Tot aici oficiază şi P. S. S. episcopul Grigorie.

*

P. S. S. episcopul a vizitat în ziua de 10 Noembrie bisericile din Creţeştii de Sus, Creţeştii de Jos, precum şi bisericile din oraş (inclusiv cea catolică); în ziua de 12, biserica din Epureni (Fălciu); în ziua de 13, toate bisericile din Bârlad, câteva şcoli din acel oraş, bisericile din Zorleni (Tutova) şi mânăstirea Morăni (Vaslui); în ziua de 14, bisericile din Buneşti şi Dolheşti (Fălciu), apoi cele din Deleni, Codăeşti, Soleşti şi mânăstirea Dobrovăţ (Vaslui), precum şi cele din oraşul Vaslui.

E de remarcat că mânăstirea Dobrovăţ, ctitorie a lui Ştefan cel Mare, care are o vechime de 437 ani şi biserica „Domnească" din Bârlad, ctitorie a lui Vasile Lupu, n'au suferit absolut nici o stricăciune.

Biserica din Solesti (Vaslui), în faţa căreia se află mormântul Doamnei Elena Cuza, s'a prăbuşit cu totul.

Din rapoartele primite la episcopie, rezultă că bisericile de lemn, cele de ceamur şi cele de zid fără turle, au scăpat nevătămate de cutremur.

*

După statistica întocmită de prefectură, stricăciunile produse de cutremur în oraş şi judeţ sunt: morţi 4, răniţi 21, instituţii dărămate 133, vătămate 68, case particulare dărămate 390, grav stricate 564, instituţii avariate 15.

S'a cerut, de la ministerul domeniilor, lemnărie pentru construcţiile provizorii necesare cazării populaţiei rămase fără adăposturi.

PAGUBELE PROVOCATE DE CUTREMUR LA ODOBEŞTI

Odobeşti, 18 Nov.

Din cercetările întreprinse la faţa locului de d. Barbier O. Teodist, şeful serviciului tehnic al oraşului, la imobilele instituţiilor şi la casele particulare, din raza oraşului, s'a constatat că au suferit avarii serioase: localul primăriei, sala de spectacole şi biblioteca „Cetatea Crăciuna", şcolile primare, judecătoria, grădina de copii, şcoala de subofiţeri de ad-ţie (fost gimnaziul „Duiliu Zamfirescu"), staţia C.F.R., capela cimitirului „Sf. Vineri", spitalul, localul poliţiei, biserica „Ovidenia", biserica „Naşterea Maicei Domnului" cu toate că construcţia era de o mare soliditate, cu pereţi de 1,50—2.00 m. grosime; clopotniţa catedralei „Sf. Cruce", biserica zisă a negustorilor, părăsită în aşteptarea reparaţiilor ce nu se mai făceau oficiul P.T.T., dispensarul Casei de asigurări şi şcoala viticolă.

Stricăciuni grave au suferit imobilele: Gh. Beldescu, dr. Nicolau, Niţă Cureţeanu, d-na Vasi, brutăria Ilie Al. Cealu, Gh. Munteanu farmacist, d-na Ana Gr. Dragomir, farmacist col. Macri, M. Anastasiu, moştenitorii T. Vrabie şi L. Merişanu, colonel Stoica, d-na Diea, Banca Populară, hotel „Regal", Vasiliu Ioan ete

Au scăpat neatinse, fără nici o fisură, 3 imobile noui, cu acela al d-lui I. Neagu.

Pagubele se cifrează la peste 50 milioane lei. S'au luat măsuri pentru evacuarea imobilelor ce au devenit de nelocuit.

D. ing. Th. Prelipceanu, primarul oraşului, a luat măsuri de a se aduce material pentru repararea celor mai uşor avariate. D. colonel Vorobchievici a promis tot concursul pentru ajutorarea sinistraţilor.

MIŞCAREA LEGIONARĂ ORGANIZEAZĂ
SĂRBĂTORIREA ZILEI DE 1 DECEMBRIE

Secretariatul general al mişcării legionare comunică:

La 1 Decembrie 1940, se împlinesc 22 ani dela Marea Adunare dela Alba Iulia. Mişcarea Legionară va organiza sărbătorirea acestei zile în cetatea lui Mihai Viteazul, în cadrul unei deosebite solemnităţi.

Vor lua parte la această serbare, în întregime unităţile legionare din Ardeal şi Banat, iar din restul ţării unităţi selecţionate.

PREMIUL DE VIRTUTE
IN VALOARE DE 100.000 LEI

Academia Română va acorda în anul viitor 1941 un premiu de virtute, numit Premiul de virtute Mavroyeni în Bucureşti, *înfiinţat de defunctul Alexandru Spiridon Mavroyeni, din Atena, în memoria fostului Domn al Ţării Româneşti, Nicolae Vodă Mavrogheni.*

Valoarea premiului este de 100.000 lei şi va fi acordat, fără distincţie de rasă sau de religie, unei persoane sau unei familii onorabile, sărace, care îşi câştigă existenţa prin muncă încordată şi s'a distins prin fapte de devotament, de abnegaţie şi de jertfă, fie către apropele său (rudă sau nu), fie către societate.

Această persoană sau această familie trebuie să locuiască în Bucureşti sau în comunele urbane.

In mod excepţional, premiul va putea fi acordat odată la 6 ani instituţiilor sau asociaţiilor de binefacere de serioasă importanţă şi de mare folos social.

In ce priveşte acordarea premiului, Academia va decide în sesiune generală, iar valoarea va fi achitată în mod solemn în sala de şedinţe a Academiei Române, în prima Duminecă după Sf. Spiridon.

O sesiune de examen
de capacitate pentru lichidare

Ministerul educaţiei naţionale, cultelor şi artelor aduce la cunoştinţa celor interesaţi că a hotărît ţinerea unei sesiuni de examen de capacitate pentru lichidare, care va începe la 1 Martie 1941. Se vor prezenta toţi candidaţii cu restanţe dela examenele de capacitate din sesiunile trecute precum şi licenţiaţii cu practica pedagogică terminată sau care o vor termina până la data de 1 Martie 1941.

Ministerul studiază situaţia celor care din cauza concentrării nu vor putea termina această practică pedagogică până la 1 Martie 1941.

Cererile de înscriere însoţite de acte se vor adresa direct ministerului cu începere dela 1 Ianuarie 1941.

Un comunicat al primăriei Capitalei
către industriaşii şi meseriaşii români

Primăria municipiului Bucureşti, luând măsura ajutorării familiilor nevoiaşe din Capitală, prin procurarea gratuită de rufărie, haine şi încălţăminte pentru copii, invită pe toţi industriaşii şi meseriaşii de origine etnică română să înainteze de urgenţă oferte arătând fiecare capacitatea sa de lucru, preţurile de confecţionare şi termenul de executare a unei cantităţi de minimum una mie perechi, din fiecare articol.

Ofertele se vor depune la Direcţiunea asistenţei municipiului Bucureşti, în calea Moşilor, 128.

10 ani dela moartea luptătorului ardelean dr. Aurel Lazăr

In pribegie şi îndurerati ne plecăm fruntile în faţa umbrei vajnicului luptător naţionalist dr. Aurel Lazăr, dela a cărui moarte se împlinesc 10 ani.

Aurel Lazăr timp de un sfert de veac a fost stegarul naţionalismului intransigent în Bihor; în viaţă a fost o isbucnire de vulcan şi pentru aceea în Bihorul nostru obidit a început munca de redeşteptare naţională în toate domeniile vieţii naţionale, culturale, economice şi bisericeşti. La înfiinţarea băncii *„Bihoreana"* în anul 1898, a avut un rol preponderent; iar soc. culturală *„Astra"* şi reuniunea corală *„Hilaria"* din Oradea au ajuns la o înflorire nebănuită sub preşedinţia lui.

Intreaga activitate a lui Aurel Lazăr a însemnat o perpetuă afirmare a ideii naţionale în vremuri, când a fi luptător naţionalist era o primejdioasă cinste. Chiar pentru aceea, încă avocat tânăr fiind Aurel Lazăr a fost ales membru în Comitetul partidului naţional român din Ardeal dela care a primit diferite însărcinări când se punea chestiunea apărării drepturilor poporului român.

In procesul politic şi bisericesc înscenat de guvernul maghiar în anul 1914 contra părintelui Muresan şi cei 30 credincioşi ai săi din Moftinul-Mic la desbaterile din faţa tribunalului Sătmar a pledat şi Aurel Lazăr împreună cu Ioan Ciordaş, martirul de mai târziu al Bihorului.

„Ţiu foarte mult, ca tu să fii între apărătorii" îi scria d. Iuliu Maniu în preajma desbaterii procesului cu mare răsunet.

In anul 1906 comitetul partidului naţional român din Ardeal decretând activitatea politică, Bihorul românesc a fost la datorie. Aurel Lazăr candidează la Tinca cu programul partidului naţional român. Roadele acestei lupte naţionale între ţăranii români s'au arătat în mod consistent şi conştiinţa naţională nu mai putea fi întunecată de stăpânirea străină.

Dela un capăt la celălalt al marelui judeţ Bihor grăbiau ţăranii români năpăstuiţi la „domnul Aurel" cum îi ziceau ei, pentru a-i apăra în toate năcazurile lor şi în contra samavolniciilor administraţiei maghiare.

In procesele de presă ale ziarului *„Tribuna"* din Arad, cari se desbăteau în faţa Curţii cu Juri din Oradea, totdeauna el era de serviciu şi alături de inimosul român d. dr. Justin Marşieu din Arad apăra cu multă demnitate şi abnegaţie cauza ziariştilor români care se confunda cu însăşi interesele poporului român.

Aurel Lazăr nu a putut fi trimis de poporul român în parlamentul din Budapesta, însă cu atât mai mare dărzenie a apărat drepturile poporului român în congregaţia judeţeană a Bihorului, faţă de oligarhia maghiară sprijinită pe Contele Ştefan Tisza.

Activitatea pe teren bisericesc, precum şi colaborarea lui Aurel Lazăr la protestul Sinodului Eparhial din Arad împotriva comisarului guvernamental delegat la Sinodul din luna Mai 1918, este îndeobşte cunoscută.

In primăvara anului 1914 au avut loc discuţii publice aranjate de sociologul maghiar Iászi Oskár, profesor dela Universitatea din Budapesta, despre problema naţionalităţilor. Punctul de vedere românesc a fost susţinut de Vasile Goldiş şi Aurel Lazăr. Pentru prima oară i-a fost hărăzit unui român intransigent să poată vorbi despre *„Supplex Libellus Valachorum"* în faţa unui auditoriu în majoritate unguresc şi acela a fost Aurel Lazăr, paznicul de poartă al românismului la Oradea, graniţa etnică a ţării noastre.

Aurel Lazăr a participat la tratativele, cari au avut loc la Arad în luna Noembrie 1918 între Comitetul partidului naţional român şi Iászi Oskár, reprezentantul guvernului dela Budapesta. Este de notorietate publică, că aceste tratative au eşuat în urma atitudinei dârze a românilor, care a culminat în cuvintele memorabile ale d-lui Iuliu Maniu: *„Noi vrem desfacerea totală de Ungaria".*

In casa lui Aurel Lazăr s'au întrunit la 12 Octombrie 1918 reprezentanţii poporului român din Ardeal pentru a hotări independenţa Ardealului şi unirea cu Patria-Mamă.

La 3 Noembrie 1918, Aurel Lazăr înfiinţează Consiliul naţional român la Oradea, ca de aici să pornească în fruntea delegaţilor judeţene la marea Adunare naţională dela Alba-Iulia unde dânsul este unul dintre oratorii cu greutate pentru alipirea Ardealului la patria-mamă.

Aurel Lazăr dirigent ca şef al resortului de justiţie introduce justiţia română pe întreg teritorul Ardealului.

Acestea sunt numai fragmente din viaţa bogată în fapte a marelui luptător naţionalist.

Iată un precursor al unităţii naţionale!

Aurel Lazăr după împlinirea visului naţional a contribuit la consolidarea vieţii de stat româneşti; a fost ales deputat în toate legislaţiile, deşi nu a putut ajunge la onorurile rezervate unora, cari în multe privinţe îi erau inferiori.

Nu răsfiraţi în toate părţile şi în plin doliu naţional ne-am închipuit comemorarea lui Aurel Lazăr. „Astra" despărţământul Oradea, al cărui preşedinte a fost până la moarte, concepuse pentru acest prilej o mare serbare de comemorare cu editarea unei broşuri cuprinzând toată activitatea prodigioasă a distinsului fiu al Bihorului în slujba neamului.

Destinul a voit altfel!

Aurel Lazăr nici în mormânt nu are parte de odihnă, căci o bună parte a satelor noastre româneşti din Bihor fiind rupte din trupul ţării ele au rămas numai sub paza şi ocrotirea lui şi a bunului Dumnezeu. Deci, nu trebue să desnădăjduim!

Ce trist şi revoltător este însă faptul, că consoartei lui Aurel Lazăr nu i-a fost hărăzit să depună o floare pe mormântul atât de scump ei şi îngrijit de mâinile ei timp de 10 ani, fiindcă administraţia militară maghiară i-a rechiziţionat casa şi apoi a expulzat-o din Oradea

Gândurile noastre româneşti astăzi vor face un pelerinaj la mormântul părăsit din cimitirul din Oradea, al marelui român Aurel Lazăr, a cărui viaţă a rezumat-o Episcopul Roman Ciorogeriu în epitaful:

„Animatorul Bihorului în vremuri de restriste,
Inainte mergător în lupteie de prefacere istorică,
Patriot luminat în România întregită,
Luptă bună a luptat, credinţă a păzit".

DR. TEODOR POPA
avocat expulzat
din Oradea